

Правилник

за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Националния център по радиобиология и радиационна защита (обн., ДВ, бр. 21 от 2017 г.)

§ 1. В чл. 4 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Директор може да бъде хабилитирано лице в областта на радиобиологията, радиационната хигиена или медицинската радиологична физика“.

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Заместник - директор по радиационната защита може да бъде лице с образователна и научна степен и с призната специалност по „Медицинска радиологична физика“, „Радиационна хигиена“ или „Радиобиология“, а заместник - директор по административните въпроси може да бъде лице с образователно-квалификационна степен „магистър“ и пет години административен опит.

§ 2. В чл. 19 ал. 2 и 3 се изменят така:

„(2) Структурата на центъра е организирана в направления, както следва:

1. Държавен здравно-радиационен контрол;
2. Радиационна защита;
3. Радиационна медицина и радиобиология;
4. Научно-учебна и административно-правна и стопанска дейност.

(3) Директорът на центъра може със заповед да създава отдели и лаборатории в направленията на дейност по ал. 2, като определя и техните функции.

§ 3. В чл. 24, т. 5 и 6 се изменят така:

„5. извършва окончателни оценки за вида на облъчването и лъчевото натоварване след приключване на ликвидационните работи, включително окончателната идентификация на източника, района, вида и степента на радиационната авария;

6. участва с експерти в национални и международни работни групи в областта на радиационната защита.“

§ 4. Членове 25-28 се изменят така:

„**Чл. 25.** Направление „Държавен здравно - радиационен контрол“:

1. осъществява държавен здравен контрол за спазване на изискванията за защита на лицата от въздействието на йонизиращи лъчения за територията на административни области София-град, София област, Перник, Благоевград и Кюстендил и на обекти с национално

значение – ядрена енергетика, експериментален ядрен реактор, обекти на бившия уранодобив, национални хранилища за радиоактивни отпадъци, като извършва:

а) предварителен здравно-радиационен контрол и съгласуване на обосновката на радиационната защита и мерките за радиационна защита в съответствие с действащото законодателство;

б) систематичен (текущ и тематичен) и насочен здравно - радиационен контрол на обекти с източници на йонизиращи лъчения;

в) контрол за осигуряване на радиационната защита на лицата при извършването на дейности с източници на йонизиращи лъчения;

г) контрол върху радиационните фактори на работната и жизнената среда за предприемане на мерки за ограничаване вредното въздействие на йонизиращите лъчения;

д) контрол на защитата на пациентите при медицинско облъчване;

е) контрол по изпълнение на изискванията за защита на лицата при хронично облъчване в резултат на производство, търговия и използване на суровини, продукти и стоки с повишено съдържание на радионуклиди.

2. събира и поддържа база данни с резултатите от лабораторните изследвания/измервания на факторите на работната и жизнената среда и извършва периодичен анализ и оценка на данните;

3. създава и поддържа досиета на обектите с източници на йонизиращо лъчение и данните от провеждания контрол;

4. провежда обследване на аварийни ситуации и инциденти с източници на йонизиращи лъчения;

5. участва в разработването и осъществяването на мерки за защита на хората при извънредни аварийни ситуации, свързани с облъчване на лицата и замърсяването на жизнената и работната среда;

6. оказва методическа помощ на регионалните здравни инспекции при провеждане на държавен здравно-радиационен контрол, свързан със защита на лицата от въздействието на йонизиращите лъчения;

7. оказва методическа помощ на звената по ведомствен контрол към Министерство на отбраната, Министерство на вътрешните работи и Министерство на правосъдието при използване на източници на йонизиращи лъчения.

Чл. 26. Направление „Радиационна защита“:

1. осъществява дейности по радиационна защита при медицинско облъчване, като:

а) разработва и съгласува програми за осигуряване на контрол на качеството на радиологичната апаратура;

б) анализира и оценява годишните дози на облъчване на населението и колективните ефективни дози, в резултат на медицински процедури чрез ежегодно събиране и обобщаване на данните за броя и честотата им;

в) поддържа архив с наличната информация и изготвя препоръки за намаляване на медицинското облъчване на населението;

г) организира и провежда национални проучвания за определяне на национални диагностични референтни нива;

д) координира подготовката на становища за обосноваване на нови методи и нови медицински радиологични процедури;

е) съгласува програми за провеждане на здравен скрининг, медицински и биомедицински изследователски програми, включително оценка за съответствието на използваната радиологична апаратура;

ж) организира и координира междулабораторни сравнения за лицата, провеждащи дейности по изпитване качеството на медицинска радиологична апаратура;

з) анализира нежелани събития или радиационни инциденти при използване на йонизиращи лъчения за медицински цели; поддържа база данни за служебно ползване с цел установяване на причините за възникването им и изготвяне на препоръки за недопускане на такива събития и инциденти в бъдеще;

и) поддържа списък на експертите по медицинска физика със съответната област на компетентност, който се публикува на интернет страницата на центъра.

2. осъществява дейности по дозиметричен контрол и дозиметрични измервания, като:

а) определя външното и вътрешното облъчване и оценка на дозите, получени от професионално облъчваните лица въз основа на данните от проведения индивидуален мониторинг на работното място, включително провежда необходимите дозиметрични измервания;

б) поддържа регистър на професионално облъчваните лица;

в) анализира дозите при професионално облъчени лица и изготвя препоръки за намаляването им;

г) осъществява непрекъснат контрол на измененията на гама-фона в района на град София;

д) извършва дозиметрия на високи дози, в това число изпитване и калибриране на дозиметри;

е) извършва дозиметричен контрол при радиационна авария и оценка на вида на облъчването;

ж) участва в международни и национални междулабораторни сравнителни проучвания за осигуряване качеството на дозиметричните измервания.

3. осъществява метрологично осигуряване на средствата за измерване, използвани в медицината, като:

а) извършва метрологична проверка на клинични и индивидуални дозиметри за рентгеново и гама-лъчение и на радиометрични и дозиметрични средства за измерване;

б) извършва дозиметрично калибриране на лъчетерапевтичните апарати, на апарати за телегаматерапия и на рентгеновите уредби за дълбока и повърхностна терапия към многопрофилните и специализирани лечебни заведения за болнична помощ и централите за кожно-венерологични заболявания;

в) поддържа вторични дозиметрични еталони за рентгеново и гамалъчение;

г) осигурява проследимост на измерванията като част от мрежата SSDL's на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) и Световната здравна организация;

д) калибрира дозиметрични системи за високи дози, използвани при стерилизацията на медицински изделия, радиационната обработка на храни и други;

е) разработва и внедряване средства и методи за технологичен дозиметричен контрол в мощни източници на йонизиращи лъчения;

ж) извършва експертна оценка при регистрация на облъчвателни съоръжения за радиационна обработка на храни и при издаване на разрешение за радиационна обработка на храни;

з) извършва лабораторни анализи на храни с цел откриване на облъчването с йонизиращи лъчения;

и) осъществява облъчване на малки партии материали, изделия и храни с цел дезинсекция, деконтаминация и стерилизация.

4. осъществява дейности по мониторинг на жизнената среда и оценка на облъчване на населението, като:

а) извършва радиационен мониторинг на обекти на околната и жизнената среда и оценка на допълнителното надфоновото облъчване на населението;

б) извършва мониторинг и оценка на съдържанието на техногенни радионуклиди в проби от земята на населените места около национални обекти с източници на йонизиращи лъчения, за установяване на възможно замърсяване, представляващо потенциален риск за здравето на населението;

в) извършва радиометричен и гама-спектрометричен анализ на проби вода, почви, строителни материали, намазки и храни;

г) извършва мониторинг на води, предназначени за питейно-битови цели, по радиологични показатели, и изследване на минерални води с цел издаване на експертни оценки за пригодността за ползване на минералната вода за питейни, лечебни, лечебно-

профилактични, хигиенни, рекреационни и други цели във връзка с издаваните балнеологични оценки и сертификати от министъра на здравеопазването;

д) подготвя резултатите от радиационния мониторинг за включване в европейските бази данни;

е) извършва радиометрични измервания, анализи и оценки за радионуклидно замърсяване на околната и жизнената среда при радиационни аварии.

5. осъществява дейности, свързани с оценка на съществуващо облъчване и мониторинг на радон, като:

а) извършва мониторинг и експертен анализ на факторите на работната среда в обекти от ядрено-горивния цикъл, ядрени съоръжения и жизнената среда около обекти от бившия уранодобив;

б) осъществява дейности за ограничаване на облъчването, дължащо се на естествени източници на йонизиращи лъчения, включително радон, на работни места, в жилищни и обществени сгради;

в) осигурява качество, проследимост на измервания на радон и участва в междулабораторни сравнения;

г) извършва оценка на облъчване на населението при ситуации на съществуващо облъчване;

д) изпълнява дейности по Националната стратегия за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2027 г.;

е) изготвя радиационни експертизи относно радиационната защита на персонала и население;

ж) участва в изготвянето на стратегии и програми в областта на радиационната защита;

з) участва в консултативни съвети, работни групи и междуведомствени комисии във връзка с радиационната защита на населението.

Чл. 27. Направление „Радиационна медицина и радиобиология“:

1. осъществява дейности по медицинско наблюдение и контрол на здравословното състояние на професионално облъчваните лица, като:

а) извършва специализирани прегледи и изследвания на професионално облъчени лица;

б) издава експертни заключения за медицинска пригодност на лицата за работа в среда на йонизиращи лъчения;

в) участва в медицинската комисия по чл. 64, ал. 5 на Закона за здравето;

г) извършва оценка на общосоматична патология на облъчени лица и разработва профилактични програми;

д) препоръчва подходящо трудоустрояване на лица, които имат медицински противопоказания за работа с източници на йонизиращи лъчения;

е) поддържа регистър на медицинските данни на лицата, които работят или са работили в среда на йонизиращи лъчения, включително на пострадалите при радиационна авария;

ж) осигурява диагностична и експертна помощ на пострадалите в случай на радиационна авария;

з) осъществява продължително медицинско наблюдение на лицата, облъчени при аварии;

и) подготвя и изпълнява програми за противодействие на терористичните заплахи;

к) представлява Република България в международна мрежа на Световната здравна организация за медицинско осигуряване при радиационна авария (REMPAN).

2. осъществява мониторинг на радиационни ефекти, като:

а) разработва и прилага специализирани молекулярно-биохимични и цитогенетични биологични индикатори за оценка на радиационното въздействие;

б) провежда експериментални изследвания за ефектите на различни фактори за мутагенност, генотоксичност и антимуtagenност;

в) провежда и анализира на молекулно и клетъчно ниво биологичните ефекти от ниски дози йонизиращи лъчения и характеризира индивидуалния радиационен отговор и индивидуалната лъчечувствителност при професионално облъчвани лица;

г) прави оценка на погълнатата доза на лица, пострадали при радиационни аварии и инциденти като поддържа постоянна аварийна готовност;

д) извършва мониторинг за оценка на риска от облъчване на професионалисти, население живеещо на екологично компрометирани райони, както и на лица, при които са използвани източници на йонизиращи лъчения за медицински цели;

е) участва в междулабораторни сравнителни проучвания по различни биомаркери на йонизиращи лъчения с цел интеграция в европейски програми и структури, посветени на изследване на радиационния риск;

ж) представлява Република България в европейска мрежа за биодозиметрия на йонизиращи лъчения (RENEB) и световна мрежа за биодозиметрия (BioDoseNet).

Чл. 28. Направление „Научно-учебна и административно-правна и стопанска дейност“:

1. организира и осъществява обучения, както и други форми на учебно-преподавателска дейност за повишаване на професионалната квалификация в областта на радиобиологията и радиационната защита;

2. провежда следдипломно обучение на специалисти с медицинско и немедицинско образование по специалностите „Радиобиология“, „Радиационна хигиена“ и „Медицинска радиологична физика“;

3. разработва учебни програми за следдипломното обучение по специалностите „Радиобиология“, „Радиационна хигиена“ и „Медицинска радиологична физика“, докторски

програми по акредитираните направления, научни проекти, и участва в изготвянето на нормативни актове;

4. организира конкурси, свързани с обучението и научната дейност на центъра;

5. организира и провежда специализирани обучения по радиационна защита за работа с източници на йонизиращи лъчения на медицински и немедицински специалисти;

6. разработва, издава и разпространява информационни материали и програми и осигурява актуална научна литература в областта на радиационната защита и радиобиологията;

7. участва в организирането на конгреси и симпозиуми, национални и международни програми и работни групи по проблемите на радиационната защита;

8. съхранява досиетата на докторантите и конкурсните процедури за получаване на академични длъжности;

9. организира и извършва деловодната дейност в центъра, систематизира и съхранява документите в съответствие със Закона за Националния архивен фонд;

10. организира и контролира изправността и сигурността на автоматизираната информационна структура на центъра – локални мрежи, комуникационно оборудване, компютърна техника и други, включително поддържането им;

11. организира и контролира дейностите по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и пожарна и аварийна безопасност в центъра;

12. осъществява дейности по управление на човешките ресурси, като:

а) изготвя и актуализира длъжностното разписание на центъра, както и длъжностните характеристики на служителите;

б) изготвя проекти на вътрешни актове, свързани с трудовите правоотношения на служителите в центъра, и становища по прилагането на Кодекса на труда и подзаконовите нормативни актове, издадени по неговото прилагане;

в) систематизира и съхранява личните трудови досиета на всички служители;

13. изготвя проекти на заповеди и наказателни постановления от компетентността на центъра;

14. разработва документациите по процедурите за възлагане на обществени поръчки, провеждане на обществените поръчки, включително подготвянето и изпращането на информацията, предвидена за вписване в регистъра на обществените поръчки към Агенцията по обществени поръчки;

15. организира дейността по своевременното осчетоводяване на всички стопански операции и спазването на сроковете за освобождаване на гаранциите, които обезпечават изпълнението на договорите, и гаранциите за авансово предоставени средства съгласно разпоредбите на Закона за обществените поръчки;

16. организира и осъществява процесуалното представителство по дела, по които страна е центърът;

17. организира и осъществява финансовата дейност и счетоводната отчетност на центъра;

18. изготвя отчетни форми за Министерството на здравеопазването, други институции, както и месечни, тримесечни и годишни отчети за касовото изпълнение на бюджета;

19. контролира изпълнението на сключените от центъра договори;

20. организира управлението на собствеността на центъра, включително поддръжка на сградния фонд, ремонти и заявки;

21. организира транспортното и куриерско обслужване на центъра.

§ 5. Членове 29 и 30 се отменят.

§ 6. Член 35 се изменя така:

„Чл. 35. (1) Работното време на служителите в центъра е 8 часа дневно, а за служителите с намалено работно време 7 часа дневно, с обедна почивка 30 минути между 12,00 и 14,00 ч.

(2) Отработването на часовете може да се осъществи от 7,00 до 18,00 ч. с период на задължително присъствие от 10,00 до 16,00 ч.

(3) Директорът създава организация за работно време с променливи граници, което се отчита чрез въведена система за отчитане на работното време на служителите“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 7. В срок до един месец от влизане в сила на правилника директорът на центъра утвърждава длъжностно разписание на служителите в центъра.

§ 8. В Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции (Обн. ДВ. бр. 6 от 2011 г., изм. бр. 31 от 2011 г., бр. 34 от 2013 г., бр. 68 от 2014 г., бр. 2, 47 и 63 от 2015 г., бр. 68 и 89 от 2016 г. и бр. 26 от 2019 г.), Приложение № 31 към чл. 36, ал. 1 се изменя така:

„Приложение № 31 към чл. 36, ал. 1

Регионални здравни инспекции, които извършват държавен здравен контрол за спазване на изискванията за защита на лицата от въздействието на йонизиращи лъчения:

1. РЗИ – Бургас – на територията на областите Бургас, Сливен и Ямбол;

2. РЗИ – Варна – на територията на областите Варна, Шумен и Добрич;

3. РЗИ – Враца – на територията на областите Враца, Видин, Монтана, Плевен и Ловеч;

4. РЗИ – Пловдив – на територията на областите Пловдив, Пазарджик, Стара Загора, Кърджали, Смолян, Хасково;

5. РЗИ – Русе – на територията на областите Русе, Разград, Силистра, Търговище, Велико Търново и Габрово.“

§ 9. В Правилника за устройството и дейността на Националния център по общественото здраве и анализи (обн., ДВ, бр. 54 от 17.07.2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 1, ал. 3 думите „по проблемите на общественото здраве, която“ се заменят с „която подпомага министъра на здравеопазването при провеждане на държавната политика в областта на общественото здраве, като“.

2. В чл. 20:

а) в т. 3 и 5 думата „оценка“ се заменя с „научнообоснована оценка и анализ“;

б) в т. 7 думите „към Министерството на здравеопазването и“ се заменят с „Експертния съвет по здравно-техническа експертиза и други съвети, създадени със заповед на министъра здравеопазването, както и в“;

в) създава се т. 18:

„18. участва при обобщаването и анализа на данни от проведения от регионалните здравни инспекции мониторинг на факторите на жизнената среда“.

3. В чл. 30:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) В годишния план по ал. 1 се планират задачи, възложени от министъра на здравеопазването и такива, произтичащи от основната дейност на центъра, участието в национални и международни проекти и програми и научно-приложната дейност на центъра“.

КИРИЛ АНАНИЕВ

Министър на здравеопазването

Съгласували:

Светлана Йорданова, заместник министър

Христина Гетова, директор на дирекция „Правна“

Д-р Теодора Тодорова, директор на дирекция „ЗК“

Изготвили:

Полина Станкова, нач. отдел „ААД“, д-я „Правна“

Илия Тасев, държавен експерт, д-я „ЗК“